

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове на доц. д-р Дарина Георгиева Заимова, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност професор по „Икономика и управление (икономика и бизнес, предприемачество)“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика за нуждите на катедра „Индустириален бизнес и предприемачество“ в Стопански факултет на Тракийски университет, ДВ. № 52/16.06.23г.

По група показатели „В“

Заглавие: „Биоикономика и устойчиво развитие“, Изд. Дъга +, ISBN 978-619-7251-44-9, 248 стр., 2023г.

Резюме

Изследвания прогнозира до 2030 г. световното население да се увеличи с близо 30% достигайки почти 8,5 милиарда. На практика това предполага нарастване на търсенето на основните природни ресурси, и неминуемо увеличаване с близо 50% повече на търсенето на храна и енергия, и с близо 30% повече на потребността от достъп до питейна вода. Настоящият модел на производство и потребление в голямата си степен се осъществява въз основа на интензивно потребление на изкопаеми ресурси, което оказва необратимо въздействие върху околната среда. И докато глобалното население, респективно и глобалната икономика продължават своя възходящ интензивен темп, понастоящем обществото ни все повече обръща внимание на прехода към по-устойчиви производствени процеси в промишлеността, селското стопанство и свързаните индустрии. Тези сектори е необходимо да произвеждат, използват ресурси, и рециклират по устойчив начин, позволявайки въвеждането на принципите на кръговата икономика при оптимално използване на суровини, вторични продукти и отпадъци.

Последователно са разгледани следните основни теми - развитие на концепцията за биоикономика, устойчивото развитие и предизвикателства пред био-базирания бизнес, екологична оценка на продукти и услуги, теория на заинтересованите страни и анализ на социалните мрежи, приложени към проблемите на околната среда, биоикономика и устойчивост в регионална перспектива, хранително-вкусова промишленост и нейната роля в биоикономиката на регионите, корпоративна социална отговорност и екологични въпроси, биоикономика и пазар на труда, зелени финансови инструменти.

По група показатели „Г“

Doitchinova, J., D. Zaimova “Innovative rural development through networks and partnerships”, Trakia Journal of Sciences, ISSN 1313-7069 (print), ISSN 1313-3551 (online), Vol. 13, Suppl. 1, pp 282-293, 2015, Copyright © 2015 Trakia University, doi:10.15547/tjs.2015.s.01.048

Abstract

Development level of the rural areas in the different countries is usually associated with different forms of interaction and interdependence among producers, cooperative organizations, business and even research institutions. These forms and their various legal framework, as well as various levels of development trends and success have certain effect not only over the incomes generated, but also on the overall progress of the region they are located, including local community, agribusiness and its contribution over the local economy.

This paper aims to conceptualize an effective local development model, enabling a more effective organization and interaction of community resources and government support. Against this background a number of representative initiatives of innovation and innovative solutions that have emerged at the regional level will be analyzed.

The study corroborates that the determinants of the innovation process in the rural areas are not simply the policy measures undertaken, but rather the sense of responsibility and collaborative action taken on by the different stakeholders. This translates into the development of networks, involving local municipalities, for-profit organizations, as well as non-for profit organizations and cooperatives that explicitly pursue community well-being and regional identification.

Резюме

Нивото на развитие на селските райони в различните страни обикновено се свързва с различни форми на взаимодействие и взаимозависимост между производители, кооперативни организации, бизнес и дори изследователски институции. Тези форми и тяхната различна правна рамка, както и различните нива на тенденции на развитие и успех

имат определен ефект не само върху генерираните приходи, но и върху цялостния напредък на региона, в който се намират, включително местната общност, агробизнеса и неговия принос върху местната икономика.

Настоящата публикация има за цел да концептуализира ефективен модел за местно развитие, позволяващ по-ефективна организация и взаимодействие на ресурсите на общността и държавната подкрепа. На този фон ще бъдат анализирани редица представителни инициативи за иновации и иновативни решения, възникнали на регионално ниво.

Проучването потвърждава, че детерминантите на иновационния процес в селските райони не са просто предприетите политически мерки, а по-скоро чувството за отговорност и съвместните действия, предприети от различните заинтересовани страни. Това се изразява в развитието на мрежи, включващи местни общини, организации с печалба, както и организации с нестопанска цел и кооперации, които изрично преследват благополучието на общността и регионалната идентификация.

Zheliazkov, G., and D. Zaimova. "SOCIAL RESPONSIBLE BUSINESS MODEL IN BULGARIA: PRACTICES AT REGIONAL AND LOCAL LEVEL." *Trakia Journal of Sciences* 11, no. 1 (2013): 486-492.

Abstract

Since 1962 when Friedman has pointed that the business has one responsibility and that is to maximize the profits of its owners and shareholders, corporate social responsibility (CSR) practices and models have become subject to extensive discussions, theory building and research. Nowadays this clear perspective has changed its dimensions since no single organization or policymaker can work isolated from the emerging complex social and environmental challenges. When looking at the Europe 2020 strategy, a new platform is needed to support sustainable business practices through mainstreaming CSR and advancing social innovation in all business functions. Obviously priorities have shifted and highlighted business contribution towards building a smart, sustainable and inclusive economy through embracing customer values, transparency, innovative spirit and integrity.

Резюме

От 1962 г., когато Фридман посочва, че бизнесът има една отговорност и тя е да максимизира печалбите на своите собственици и акционери, практиките и моделите на корпоративната социална отговорност (КСО) станаха обект на обширни дискусии, изграждане на теория и изследвания. В днешно време тази ясна перспектива е променила

своите измерения, тъй като нито една организация или политик не може да работи изолирана от възникващите сложни социални и екологични предизвикателства. Когато се разглежда стратегията Европа 2020, е необходима нова платформа за подкрепа на устойчиви бизнес практики чрез интегриране на КСО и напредък на социалните иновации във всички бизнес функции. Очевидно приоритетите са се изместили и е подчертан приносът на бизнеса към изграждането на интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика чрез възприемане на ценностите на клиентите, прозрачност, иновативен дух и почтеност.

Zaimova, D., and G. Zheliazkov. "RESILIENCE OF COOPERATIVE ENTREPRENEURIAL MODEL IN TIME OF CRISIS." *Trakia Journal of Sciences* 11, no. 1 (2013): 516-522.

Abstract

What began as a crisis in finance markets has rapidly grown and deepened irreversibly its negative consequences in various economic sectors and social life. Evidence for these can be found in the majority of enterprises, mainly in the form of decreased efficiency, increased shutdowns, weakened investment confidence and reduced resources. Ventures fail despite the presence of government interventions and varied actions to address current economic and social downturn. However, cooperatives around the world have shown relative stability and resilience: financial cooperatives remain sound, consumer cooperatives report increased turnover, worker cooperatives respond efficiently to the new circumstances and increased job instability. The present paper develops the understanding and promotion of the characteristics and factors that determine cooperative success and reveal cooperative model as an important tool for community development and stability in Bulgaria. One distinctive cooperative feature is that they already act in the way promoted by the strategy Europe 2020 for smart, inclusive and sustainable growth. The fact that cooperative enterprises emerge in various sectors – agriculture, health, financial services, etc., shows in a different way their flexibility and adaptability towards changing environment and especially in time of crisis.

Резюме

Това, което започна като криза на финансовите пазари, бързо се разрасна и задълбочи необратимо своите негативни последици в различни икономически сектори и социален живот. Доказателства за това могат да бъдат намерени в повечето предприятия, главно под формата на намалена ефективност, увеличени спирания, отслабена инвестиционна увереност и намалени ресурси. Предприятията се провалят въпреки наличието на правителствени намеси и разнообразни действия за справяне с текущия икономически и социален спад. Въпреки това кооперациите по света са показали относителна стабилност и

устойчивост: финансовите кооперации остават стабилни, потребителските кооперации отчитат увеличен оборот, работническите кооперации реагират ефективно на новите обстоятелства и увеличената нестабилност на работните места. Настоящата статия развива разбирането и насърчаването на характеристиките и факторите, които определят успеха на кооперацията и разкрива кооперативния модел като важен инструмент за развитие и стабилност на общността в България. Една отличителна характеристика на сътрудничеството е, че те вече действат по начина, насърчаван от стратегията Европа 2020 за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж. Фактът, че възникват кооперативни предприятия в различни сектори – селско стопанство, здравеопазване, финансови услуги и др., показва по различен начин тяхната гъвкавост и адаптивност към променящата се среда и особено по време на криза.

Zheliazkov, Georgi, Darina Zaimova, Evgeni Genchev, and Krasimira Toneva. "Cluster development in rural areas." Економика пољопривреде 62, no. 1 (2015): 73-93.

Abstract

The interest in creating a base-line for development patterns of clusters and clusters' specific characteristics in rural areas is particularly imposed by certain problems, which manifest themselves in similar degrees and provide a generic pattern in different regions and countries, e.g. depopulation and land abandonment, unemployment level and insufficient access to basic services and infrastructure. Certain development patterns and priorities are identified in the regional development in the old EU-members, while the member states from the Eastern parts are still partially restricted by their economic situation and political instability. This puts forth the concept of the "integration maturity", which refers to the preparedness of each country and its capability to fully exploit the benefits and the advantages of the integration form (Palánkai, 2003), and is still applicable in terms of the economic convergence level of the new-member states in comparison to the EU-15. This statement is especially relevant to the rural business and development that often remains distant and isolated from capital and sources of information and support. With the consequences of the economic crisis and the ongoing economic instability economists, business experts and social scientists have refined a broad range of techniques for making sense of regional economies and analyzing the public policy implications of their workings. Clusters are therefore often perceived not only as patterns for economic transactions and economic outcomes, but also as social systems and multidisciplinary environmental drivers for change.

Резюме

Интересът към създаване на базова линия за модели на развитие на клъстери и специфични характеристики на клъстерите в селските райони е особено наложен от някои проблеми, които се проявяват в сходни степени и осигуряват общ модел в различни региони и държави, напр. обезлюдяване и изоставяне на земя, ниво на безработица и недостатъчен достъп до основни услуги и инфраструктура. Определени модели и приоритети на развитие се идентифицират в регионалното развитие в старите членки на ЕС, докато страните членки от източните части все още са частично ограничени от икономическата си ситуация и политическа нестабилност. Това излага концепцията за „интеграционна зрялост“, която се отнася до готовността на всяка страна и нейната способност да използва напълно ползите и предимствата на интеграционната форма (Palánkai, 2003) и все още е приложима по отношение на икономическата ниво на конвергенция на новите страни членки в сравнение с ЕС-15. Това твърдение е особено подходящо за бизнеса и развитието на селските райони, които често остават отдалечени и изолирани от капитала и източниците на информация и подкрепа. С последиците от икономическата криза и продължаващата икономическа нестабилност икономистите, бизнес експертите и социалните учени усъвършенстваха широка гама от техники за осмисляне на регионалните икономики и анализирание на последиците от тяхната работа върху обществената политика. Следователно клъстерите често се възприемат не само като модели за икономически транзакции и икономически резултати, но и като социални системи и мултидисциплинарни екологични двигатели за промяна.

Doitchinova, Julia, Albena Miteva, and Darina Zaimova. "Determinants and directions of the transition from traditional to sustainable agriculture: The Bulgarian case." In CBU International Conference Proceedings, vol. 7, pp. 75-80. 2019.

Abstract

On the basis of a literature review, the directions for transition of agriculture from the productive to the post-productive model are presented. A methodological framework has been developed, including the directions of the transition and the indicators on which it can be assessed. On the basis of this implementation, the passage from quantity to production quality, to the sustainability of agriculture, to new business models based on multifunctionality are assessed. It turns out that the changes in Bulgarian agriculture cannot be assessed unambiguously. The transition to sustainability is accompanied by continued mechanization and digitization of technological processes. There is a simultaneous development of both the productive and the post-productive model of agriculture. Together with the increasing interest in organic production, the implementation of environmentally friendly practices and the implementation of ecosystem services, modernization based on computerization and chemisation continues. The

results are part of scientific project DN 15/8 2017 Sustainable multifunctional rural areas: reconsidering agricultural models and systems with increased demands and limited resources funded by the Bulgarian research fund.

Резюме

Въз основа на литературен преглед са представени насоките за преход на земеделието от продуктивния към постпродуктивния модел. Разработена е методическа рамка, включваща насоките на прехода и индикаторите, по които той може да бъде оценен. Въз основа на това внедряване се оценява преминаването от количество към качество на продукцията, към устойчивост на селското стопанство, към нови бизнес модели, базирани на многофункционалност. Оказва се, че промените в българското земеделие не могат да бъдат оценени еднозначно. Преходът към устойчивост е придружен от продължаваща механизация и дигитализация на технологичните процеси. Налице е едновременно развитие както на производствения, така и на постпродуктивния модел на селското стопанство. Заедно с нарастващия интерес към органичното производство, прилагането на природосъобразни практики и прилагането на екосистемни услуги, модернизацията, базирана на компютързация и химизиране, продължава. Резултатите са част от научен проект DN 15/8 2017 Устойчиви многофункционални селски райони: преосмисляне на селскостопански модели и системи с повишени изисквания и ограничени ресурси, финансиран от Българския фонд за научни изследвания.

Zaimova, Darina, Julia Doitchinova, and George Zheliazkov. "Transition and Agricultural Cooperatives In Bulgaria." In CBU International Conference Proceedings, vol. 5, pp. 499-507. 2017.

Abstract

One general characteristic of Eastern European countries (EEC) countries is that at the early stage of transition from a central-planned to a market economy the majority of land was returned to the rural population, which resulted in large numbers of relatively small and dispersed land plots. Geographical proximity and the similar institutional model of these countries identify common development constraints: generally small farm sizes, unclear cooperative legislation or inappropriate taxation policies, individualism and general unwillingness by the farmers to collaborate, absence of value chain activities and entrepreneurial spirit. This paper is purposed towards identifying, analyzing and evaluating the causes of economic and social changes in the development of agricultural cooperatives in Bulgaria in the past two decades.

Резюме

Една обща характеристика на страните от Източна Европа (ЕИО) е, че в ранния етап на преход от централно планирана към пазарна икономика по-голямата част от земята беше върната на селското население, което доведе до голям брой относително малки и разпръснати земи парцели. Географската близост и сходният институционален модел на тези страни идентифицират общи ограничения за развитие: като цяло малки стопанства, неясно кооперативно законодателство или неподходящи данъчни политики, индивидуализъм и общо нежелание на фермерите да си сътрудничат, липса на дейности по веригата на стойността и предприемачески дух. Тази статия има за цел да идентифицира, анализира и оцени причините за икономическите и социални промени в развитието на земеделските кооперации в България през последните две десетилетия.

Zaimova, Darina, Svetlana Markova, and Krasimira Benkova. "Performance evaluation for social enterprises in Bulgaria." In AIP Conference Proceedings, vol. 2186, no. 1, p. 110011. AIP Publishing LLC, 2019.

Abstract

The wider recognition of the social enterprises as a hybrid business is solely based on its achievements and impact in spheres where the traditional business has limited interest to invest and operate. This refashioned entrepreneurial model inspired several researches targeted at evaluation and assessment that both account for the economic efficiency and social impact. Our paper estimates and evaluates the efficiency performance of four types of social enterprises in Bulgaria - non-profit legal entities, cooperatives for people with disabilities, specialized enterprises for people with disabilities and other social enterprises (cultural centers – chitalishta).

Резюме

По-широкото признание на социалните предприятия като хибриден бизнес се основава единствено на неговите постижения и въздействие в сфери, в които традиционният бизнес има ограничен интерес да инвестира и оперира. Този преработен предприемачески модел вдъхнови няколко изследвания, насочени към оценка и оценка, които отчитат икономическата ефективност и социалното въздействие. Нашата статия оценява и оценява ефективността на четири вида социални предприятия в България - юридически лица с нестопанска цел, кооперации за хора с увреждания, специализирани предприятия за хора с увреждания и други социални предприятия (културни центрове – читалища).

Zaimova, Darina, George Zheliazkov, and Julia Doitchinova. "EFFICIENCY ANALYSIS OF AGRICULTURAL COOPERATIVES IN TRENTRINO-ALTO ADIGE." *Economic Studies* 27, no. 4 (2018).

Abstract

Collective organization of agricultural production is assumed to be a sufficient choice taking into a consideration a several reasons why mergers of existing farms promote efficiency, such as: increase in optimal scale from reduced duplication; reduced transaction costs; synergies from complementary activities; and improved management and coordination.

Data envelopment approach (DEA) is applied to the input and output variables to reveal the efficiency levels of cooperatives in Trentino-Alto Adige in Italy. The analysis is also developed to estimate input utilization and changes that might occur in terms of their optimizations and higher level output.

Резюме

Колективната организация на селскостопанското производство се приема за достатъчен избор, като се вземат предвид няколко причини, поради които сливането на съществуващи ферми насърчава ефективността, като: увеличаване на оптималния мащаб от намалено дублиране; намалени транзакционни разходи; синергии от допълващи се дейности; и подобро управление и координация.

Подходът за обгръщане на данни (DEA) се прилага към входните и изходните променливи, за да се разкрият нивата на ефективност на кооперациите в Трентино-Алто Адидже в Италия. Анализът също така е разработен, за да се оцени използването на входа и промените, които могат да възникнат по отношение на техните оптимизации и изход на по-високо ниво.

Dobroskok, Irina, Nataliia Rzhavska, Hamdi Ayyildiz, Darina Zaimova, and George Zheliazkov. "GAME DEVELOPMENT SOFTWARE TOOLS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS: EXPERIENCE OF UKRAINE, TURKEY AND BULGARIA." *Information Technologies and Learning Tools* 78, no. 4 (2020): 90-104.

Abstract

The article features the analysis of game development software tools in higher educational institutions of Ukraine (Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University), Turkey (Kahramanmaras Sutcu Imam University) and Bulgaria (Trakia University). The article highlights the results of the research conducted by teachers and students of these universities. In this research, teachers with no previous experience in this field or specialized IT

skills created educational games. Free software tools that can be used to create educational games were selected for this research (Construct 3, GameMaker Studio 2, Unity, Godot Engine, Unreal Engine 4). The study included two data arrays: the first was the opinion expressed by teachers who developed educational games, and the second – that of students who tested the final game product. We analyzed free tools for creating educational games according to such criteria: the need for programming language knowledge, availability of support forums and reference materials, ability to export data to multiple platforms and in many formats, add in-app purchases or various components to each object, whether both 2D and 3D games are supported, development speed. In the Ukrainian teachers' opinion, GameMaker Studio 2 was the most effective, while teachers in Turkey and Bulgaria preferred the Unreal Engine 4. According to research results, it is worth noting a high interest of both teachers and students in the creation and use of educational computer games. It should also be noted that these results are relevant only for specific groups under study since they are based on the individual experience of a limited number of students. However, they are significant for shaping ideas about pedagogical strategies and allow teachers to learn new information, try new types of activities and interaction.

Резюме

Статията представя анализ на софтуерните инструменти за разработване на игри във висшите учебни заведения в Украйна (Държавен педагогически университет "Переяслав-Хмелницки Григорий Сковорода"), Турция (Университет "Кахраманмарас Сутчу Имам") и България (Тракийски университет). В статията се изтъкват резултатите от изследванията, проведени от преподаватели и студенти от тези университети. В това изследване преподаватели без предишен опит в тази област или специализирани ИТ умения създадоха образователни игри. За целите на това изследване бяха избрани безплатни софтуерни инструменти, които могат да се използват за създаване на образователни игри (Construct 3, GameMaker Studio 2, Unity, Godot Engine, Unreal Engine 4). Изследването включва два масива от данни: първият е мнението, изразено от учителите, които са разработили образователни игри, а вторият - това на учениците, които са тествали крайния продукт на играта. Анализирахме безплатните инструменти за създаване на образователни игри по следните критерии: необходимост от познаване на езика за програмиране, наличие на форуми за поддръжка и справочни материали, възможност за експортиране на данни към множество платформи и в много формати, добавяне на покупки в приложението или различни компоненти към всеки обект, дали се поддържат 2D и 3D игри, скорост на разработване. По мнението на украинските учители най-ефективен е GameMaker Studio 2, докато учителите в Турция и България предпочитат Unreal Engine 4. Според резултатите от изследването следва да се отбележи високият интерес както на учителите, така и на

учениците към създаването и използването на образователни компютърни игри. Трябва също така да се отбележи, че тези резултати са релевантни само за конкретни изследвани групи, тъй като се основават на индивидуалния опит на ограничен брой ученици. Въпреки това те са значими за формирането на идеи за педагогически стратегии и позволяват на учителите да научат нова информация, да изпробват нови видове дейности и взаимодействие

Rzhevskaya, Nataliia, Irina Dobroskok, and Darina Zaimova. "Networking Tools in Virtual Exchange for Cooperation at Universities in Bulgaria and Ukraine." Information Technologies and Learning Tools 76, no. 2 (2020): 187-197.

Abstract

Innovative information technologies and the rapid rate of information updates reveal the need for more effective two-way communication, facilitation of interaction and collaboration, information exchange and flexibility. The article presents a research on cooperation tools in the virtual exchange project between the Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University (Ukraine) and the Trakia University (Bulgaria). A brief description of a specialized course in virtual exchanges related to energy efficiency psychology for future entrepreneurs and industrial workers is presented. In addition to covering the subject matter, educational information is designed in such a way that it enables one to acquire and practice ICT skills, in particular, to use various collaboration tools allowing interaction between students and teachers and having implications for learning strategies. The article's goal is to test software tools that can be used for virtual exchange in higher education institutions at international level, evaluate their attractiveness to students, and determine whether the use of already familiar collaboration tools influences the general impression from virtual exchange. The experimental work involved 12 useful tools for cooperation in the information field. Leaders and outsiders were identified, that is, tools that participants in the virtual exchange preferred outside the exchange process and those that the participants never used. During each week of the virtual exchange course, new tools for teamwork were used. Leaders in terms of satisfaction with the process of virtual exchange were Skype, Zoom, Webex, Google G-suite, Workplace by Facebook, Cliqtalk, Padlet. The study provides a theoretical basis for informing all individuals interested in the virtual exchange about the relationship between specific tools for collaborative work in the process of virtual exchange and their influence on each other. The results will be taken into account for a more in-depth analysis of the tools functionality in the virtual exchange process. It was also important that absolutely new tools for virtual exchange could have a high assessment in terms of satisfaction with the process and its results. This suggests the motivation to learn, especially

in the field of cooperation with the help of information technology, which is so appreciated by young people.

Резюме

Иновативните информационни технологии и бързият темп на обновяване на информацията разкриват необходимостта от по-ефективна двупосочна комуникация, улесняване на взаимодействието и сътрудничеството, обмен на информация и гъвкавост. Статията представя изследване на инструментите за сътрудничество в рамките на проект за виртуален обмен между Държавния педагогически университет "Переяслав-Хмелницки Григорий Сковорода" (Украйна) и Тракийския университет (България). Представено е кратко описание на специализиран курс по виртуален обмен, свързан с психология на енергийната ефективност за бъдещи предприемачи и индустриални работници. В допълнение към покриването на предмета, образователната информация е разработена по такъв начин, че да дава възможност за придобиване и практикуване на умения в областта на ИКТ, по-специално за използване на различни инструменти за сътрудничество, позволяващи взаимодействие между ученици и учители и имащи значение за стратегиите на обучение. Целта на статията е да се тестват софтуерни инструменти, които могат да се използват за виртуален обмен във висшите учебни заведения на международно ниво, да се оцени тяхната привлекателност за студентите и да се определи дали използването на вече познати инструменти за сътрудничество влияе върху общото впечатление от виртуалния обмен. Експерименталната работа включва 12 полезни инструмента за сътрудничество в информационната област. Бяха идентифицирани лидери и аутсайдери, т.е. инструменти, които участниците във виртуалния обмен предпочитат извън процеса на обмен, и такива, които участниците никога не са използвали. During each week of the virtual exchange course, new tools for teamwork were used. Leaders in terms of satisfaction with the process of virtual exchange were Skype, Zoom, Webex, Google G-suite, Workplace by Facebook, Cliqtalk, Padlet. The study provides a theoretical basis for informing all individuals interested in the virtual exchange about the relationship between specific tools for collaborative work in the process of virtual exchange and their influence on each other. The results will be taken into account for a more in-depth analysis of the tools functionality in the virtual exchange process. It was also important that absolutely new tools for virtual exchange could have a high assessment in terms of satisfaction with the process and its results. This suggests the motivation to learn, especially in the field of cooperation with the help of information technology, which is so appreciated by young people.

Yarkov, Dobri, Darina Zaimova, AGRO-ENERGY: GROWTH POTENTIAL OF THE GREEN INDUSTRY", Trakia Journal of Sciences, No 3, pp 175-180, 2022, Copyright © 2022 Trakia University, Available online at: <http://www.uni-sz.bg>

Abstract

Our present economy, which is strongly dependent on fossil raw materials, is gradually changing into an economy based mainly on renewable raw materials. The European Union has given a very strong political signal to kick-start a green economy all across Europe. The European climate strategy and the transition to a decarbonized economy indeed call for a deep transformation of the production, storage and consumption in the Community. This process either can be described as a transition, generally defined as the process of changing from one state or condition to another, or in a more restricted sense, a transition leading to an entirely new way of fulfilling societal needs. In this process, we are referring to the two sides of the humannature relation - the principle of ecological dependence, and the principle of ecological impact.

Резюме

Настоящата ни икономика, която е силно зависима от изкопаемите суровини, постепенно се превръща в икономика, основана главно на възобновяеми суровини. Европейският съюз даде много силен политически сигнал за стартиране на зелена икономика в цяла Европа. Европейската стратегия за климата и преходът към декарбонизирана икономика действително изискват дълбока трансформация на производството, съхранението и потреблението в Общността. Този процес може да бъде описан или като преход, който обикновено се определя като процес на преминаване от едно състояние или условие към друго, или в по-ограничен смисъл - като преход, водещ до изцяло нов начин на задоволяване на обществените потребности. В този процес става дума за двете страни на връзката човек-природа - принципа на екологичната зависимост и принципа на екологичното въздействие.

Doitchinova, Julia, Ralitsa Terziyska, and Darina Zaimova. "Agribusiness Networks in Bulgaria– Design and Creative Problem-Solving." Economics of Agriculture 64, no. 2 (2017): 437-450.

Abstract

With the increasing integration of the global economy and the complex challenges of the business environment it is becoming crucial to focus and gain a full understanding on the role of the value chains' structure and functioning. This particularly refers to the countries from the post-communist Europe and their transformation and progress achieved in marketization and democratization. The present paper is purposeful towards providing an overall framework for

assessment of the different forms of network structures in the agricultural sector and to identify as well their capacity to counteract market restrictions, and to benefit from the opportunities of the agribusiness development. The methodological framework bases on the transaction costs economics and the 4C concept. The paper presents methodology at two stages, where results of expert assessment and evaluation at national and regional level led to selection of three case studies to be presented in certain sectors of agribusiness.

Резюме

С нарастващата интеграция на световната икономика и сложните предизвикателства на бизнес средата става изключително важно да се съсредоточим и да разберем напълно ролята на структурата и функционирането на веригите за създаване на стойност. Това се отнася особено за страните от посткомунистическа Европа и тяхната трансформация и напредък, постигнат в областта на маркетинга и демократизацията. Настоящият документ има за цел да предостави обща рамка за оценка на различните форми на мрежови структури в селскостопанския сектор и да определи техния капацитет да противодействат на пазарните ограничения и да се възползват от възможностите на развитието на агробизнеса. Методологическата рамка се основава на икономиката на транзакционните разходи и концепцията за 4C. Докладът представя методологията на два етапа, на които резултатите от експертната оценка и оценка на национално и регионално равнище доведоха до избора на три случая, които да бъдат представени в определени сектори на агробизнеса.

Yotov, Stanimir, Ivan Fasulkov, Anatoli Atanasov, Elena Kistanova, Branimir Sinapov, Boyana Ivanova, Dobri Yarkov, and Darina Zaimova. "Influence of Ovarian Status and Steroid Hormone Concentration on Day of Timed Artificial Insemination (TAI) on the Reproductive Performance of Dairy Cows Inseminated with Sexed Semen." *Animals* 13, no. 5 (2023): 896.

Abstract

This study aimed to evaluate the effect of the ovarian status and steroid hormone concentration on the day of TAI on the reproductive performance of dairy cows subjected to estrus synchronization treatment and timed artificial insemination with sexed semen. Seventy-eight cyclic Holstein cows pre-treated with PGF2 α -GnRH were divided in two groups-I (Preselect-OvSynch, n = 38) and II (OvSynch+PRID-7-day+eCG, n = 40)-and inseminated with sexed semen. The presence of preovulatory follicle (PF) with or without corpus luteum (CL), the PF diameter, the estradiol (E2) and progesterone (P4) concentrations on the day of TAI, the pregnancy rate (PR) and embryo loss were determined. On the day of TAI, 78.4% of all the pregnant cows presented a PF (mean size 1.80 \pm 0.12 cm) without CL, low P4 (0.59 \pm 0.28 ng/mL) and high E2

(12.35 ± 2.62 pg/mg) concentrations. The positive correlation between the size of the PF and the level of E2 in the pregnant cows from group II was stronger than that of group I (R = 0.82 vs. R = 0.52, p < 0.05). The pregnancy rate on day 30 (57.5% vs. 36.8%) and day 60 (50% vs. 26.3%; p < 0.05) and the embryo losses (13% vs. 28.5%) showed better effects of treatment in group II. In conclusion, the ovarian status and the steroid hormone concentration on the day of TAI influence the pregnancy rates of dairy cows subjected to estrus synchronization and timed artificial insemination with sexed semen.

Резюме

Целта на това проучване е да се оцени влиянието на състоянието на яйчниците и концентрацията на стероидни хормони в деня на TAI върху репродуктивните показатели на млечни крави, подложени на лечение за синхронизиране на еструса и на изкуствено осеменяване по време със сексирана сперма. Седемдесет и осем циклични крави от породата Холщайн, предварително третирани с PGF2 α -GnRH, бяха разделени на две групи - I (Preselect-OvSynch, n = 38) и II (OvSynch+PRID-7-day+eCG, n = 40) - и осеменени със сексирана сперма. Бяха определени наличието на преовулаторен фоликул (PF) със или без жълто тяло (CL), диаметърът на PF, концентрациите на естрадиол (E2) и прогестерон (P4) в деня на TAI, процентът на бременност (PR) и загубата на ембриони. В деня на TAI 78,4 % от всички бременни крави са имали PF (среден размер 1,80 ± 0,12 cm) без CL, ниски концентрации на P4 (0,59 ± 0,28 ng/mL) и високи концентрации на E2 (12,35 ± 2,62 pg/mg). Положителната корелация между размера на ПФ и нивото на E2 при бременните крави от група II е по-силна от тази на група I (R = 0,82 срещу R = 0,52, p < 0,05). Процентът на бременност на 30-ия ден (57,5 % спрямо 36,8 %) и на 60-ия ден (50 % спрямо 26,3 %; p < 0,05) и загубите на ембриони (13 % спрямо 28,5 %) показват по-добър ефект от лечението в група II. В заключение, състоянието на яйчниците и концентрацията на стероидните хормони в деня на TAI оказват влияние върху степента на забременяване на млечни крави, подложени на синхронизация на еструса и времево изкуствено осеменяване със сексирана сперма.

Darina Zaimova, Elena Gospodinova, BIOECONOMY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND WELL-BEING, Trakia Journal of Sciences, No 2, pp 173-177, 2023 Copyright © 2023 Trakia University, Available online at: <http://www.uni-sz.bg>, ISSN 1313-3551 (online) doi:10.15547/tjs.2023.02.016

Abstract

The industrial revolution and economic activity have led humanity to unprecedented success in the production and development of technology, but also to a super-consumer society that has

managed to consume more of the earth's resources than it is possible to reproduce on its own. We, humans, have changed the earth, the climate, and destroyed species faster than any other species. Bioeconomy is perceived as the innovative answer to the needed fundamental transformation of the production systems to overcome the present lock-in situation. In the recent years the European Union has given unappealable support to greening the economy across the Community. Policies, strategies, financial mechanisms are introducing the green practices and business models in key sectors and economies. A new era of economic revolution follows, in which Bulgaria also needs to take its role. The present paper tackles the emerging challenges and progress in moving towards the sustainability, which requires a fundamental shift in industry, education and science, institutions, and community.

Резюме

Индустриалната революция и икономическата активност доведоха човечеството до безпрецедентни успехи в производството и развитието на технологиите, но също така и до общество на свръхпотребление, което успя да консумира повече от земните ресурси, отколкото е възможно да възпроизведе само. Ние, хората, сме променили Земята, климата и сме унищожили видове по-бързо от всеки друг вид. Биоикономиката се възприема като иновативен отговор на необходимата фундаментална трансформация на производствените системи, за да се преодолее настоящата ситуация на блокиране. През последните години Европейският съюз оказва неособено голяма подкрепа за екологизиране на икономиката в цялата Общност. Политики, стратегии и финансови механизми въвеждат екологични практики и бизнес модели в ключови сектори и икономики. Следва нова ера на икономическа революция, в която България също трябва да поеме своята роля. Настоящият доклад разглежда възникващите предизвикателства и напредъка в прехода към устойчивост, който изисква фундаментална промяна в индустрията, образованието и науката, институциите и обществото.

Yuliana Yarkova (Trakia University), Darina Zaimova (Trakia University), Anelia Vateva (Agroconsult Engineering), Asya Mileva (Agroconsult Engineering), “Establishment of innovative rural institutions: challenges, problems and good practices”, Proceedings from “National agrarian sector – element of the European agricultural regions in Strategy EUROPE-2020”, 6th -7th November 2014, Svishtov, Bulgaria

Резюме

В България съществуват сериозни предизвикателства за ускоряване процеса на иновативна институционализация, и възможности за прилагане на добри практики, които демонстрират неопровергаем ефект върху социално-икономическия живот на местните

общности и обществото като цяло. Целта на настоящото изследване е идентифициране на проблемите и предизвикателствата в селските райони, обновяване на институционалния и административния потенциал и ускоряване процеса на интелигентно, устойчиво и приобщаващо развитие на селските райони.

Julia Doitchinova (Trakia University), Darina Zaimova (Trakia University), Milos Colic (Zip center), Ana Petrovic (Zip center), “Innovative development of agribusiness and rural areas – network structures and partnerships”, Proceedings from “National agrarian sector – element of the European agricultural regions in Strategy EUROPE-2020”, 6th - 7th November 2014, Svishtov, Bulgaria

Резюме

Независимо от степента на развитие на агробизнеса в различните страни, в него винаги присъстват разнообразни форми на взаимодействие между земеделските стопанства, преработващи и търговски организации, научни организации и др. Цел на доклада е да се представят основните типове мрежови структури и партньорства и да се оценят техните възможности за иновативно регионално развитие.

Darina Zaimova (Trakia University), Milos Colic (Zip center), Ana Petrovic (Zip center), Anelia Vateva (Agroconsult Engineering), Asya Mileva (Agroconsult Engineering), “Reviving co-op tradition in the post-socialist Balkan countries (Case of Bulgaria and Serbia)”, Selected papers on “Cooperativism in the 21st Century Europe”, ISBN: 978-954-305-398-8

Abstract

The cooperative movement worldwide is becoming a crucial factor that accumulates the capacity and potential to contribute to various sectoral developments, to support economic growth and social well-being. Recently there is dynamic debate to identify not only the most promising regulatory mechanisms and financial preferences to stimulate cooperative action, but also the possible ways to transform the cooperative sector in the post-communist countries into a new, dynamic and competitive-based structure.

Резюме

Кооперативното движение в световен мащаб се превръща в ключов фактор, който натрупва капацитет и потенциал да допринесе за развитието на различни сектори, да подпомага икономическия растеж и социалното благосъстояние. Напоследък се водят динамични дебати за определяне не само на най-обещаващите регулаторни механизми и финансови предпочитания за стимулиране на кооперативното действие, но и на възможните начини за

трансформиране на кооперативния сектор в посткомунистическите страни в нова, динамична и основана на конкуренцията структура.

Darina Zaimova (Trakia University), Cynthia Giagnocavo (University of Almería), Yuliana Yarkova (Trakia University), “Rural areas and innovation – The collaborative action and potential of academia and business to strengthen cooperative development across Europe”, Selected papers on “Cooperativism in the 21st Century Europe”, ISBN: 978-954-305-398-8

Abstract

Rural areas across Europe and the rest of the world represent complex systems that require a multi-disciplinary approach and multi-actor analysis to reflect the dynamics within their economic and social structures, institutional support, and important and relevant macro-economic determinants. The present study aims to highlight the initial results of a study mapping the key regional actors, and which represents the multi-faced environment of rural areas in Europe.

Резюме

Селските райони в Европа и останалата част от света представляват сложни системи, които изискват мултидисциплинарен подход и анализ на множество фактори, за да се отрази динамиката в техните икономически и социални структури, институционална подкрепа и важни и значими макроикономически фактори. Настоящото изследване има за цел да подчертае първоначалните резултати от проучване, което картографира ключовите регионални участници и което представя многоликата среда на селските райони в Европа.

Konstantin Stoyanov, Emil Mutafov, George Zheliazkov, Darina Zaimova, Towards greening – benefits and challenges of the green revolution, Journal of Intelligent Animal Husbandry, ISSN: 2815-4193

Abstract

Our present economy, which is strongly dependent on fossil raw materials, is gradually changing into an economy based mainly on renewable raw materials. The European Union has given a very strong political signal to support the green economy across Europe. The European climate strategy and the transition to a decarbonized economy indeed call for a deep transformation of the production, and consumption in the Community. This process either can be described as a transition, generally defined as the process of changing from one state or condition to another, or in a more restricted sense, transition leading to an entirely new way of fulfilling societal needs. In this process, we are referring to the two sides of the human-nature relation - the principle of ecological dependence, and the principle of ecological impact. The goal of this article is to review

main effects on the environment influenced by bioeconomy implementation and sustainable agriculture. Particular attention will be also given to the EU's Green Agenda and the impact of its implication over the quality and efficiency of education and science, entrepreneurial level, market adaptability.

Резюме

Настоящата ни икономика, която е силно зависима от изкопаемите суровини, постепенно се превръща в икономика, основана главно на възобновяеми суровини. Европейският съюз даде много силен политически сигнал за подкрепа на зелената икономика в цяла Европа. Европейската стратегия за климата и преходът към декарбонизирана икономика действително изискват дълбока трансформация на производството и потреблението в Общността. Този процес може да бъде описан или като преход, който обикновено се определя като процес на преминаване от едно състояние или условие в друго, или в по-ограничен смисъл - преход, водещ до изцяло нов начин на задоволяване на обществените потребности. В този процес става дума за двете страни на отношението между човека и природата - принципа на екологичната зависимост и принципа на екологичното въздействие. Целта на настоящата статия е да се направи преглед на основните въздействия върху околната среда, повлияни от прилагането на биоикономиката и устойчивото земеделие. Особено внимание ще бъде отделено и на Зелената програма на ЕС и влиянието на нейните последици върху качеството и ефективността на образованието и науката, нивото на предприемачество, адаптивността на пазара.

Georgieva, N., & Zaimova, D. POLICIES FOR INCREASING THE SHARE OF BIOMASS IN ENERGY PRODUCTION, International conference on Technics, Technologies and Education ICTTE 2019, ISSN 1314-9474, ISSN 2603-445X (online), page 274-280

Abstract

Today, more than ever, the fight against climate change requires a collective effort. Addressing the problems arising from the rapid depletion of resources and the changing environment requires Europe to radically change its approach from rapid resource depletion, climate change, and changing environment requires Europe radically change their approach to production, consumption, processing, storage, recycling and disposal of biological resources. The promotion of bioeconomy as a key EU policy will lead to a sustainable solution to these problems and improve the economic and environmental situation in Europe. One of the directions in which the bio-economy has to go at a fast pace is energetics. Using the potential of biomass as a resource for the development of bioenergy will have a positive impact on carbon emissions and climate as a whole. The European Union is pursuing a coherent policy in the field of renewable energy and

in particular biomass, stimulating international dialogue to reduce environmental pressures, climate change and reduce the environmental impact of human activity. EU legislation on the promotion of renewable energies (RES) has evolved significantly in recent years, with the agreement reached last year for a 32% share of renewable energy in the overall energy mix at European Union level by 2030. The purpose of this report is to analyze potential opportunities for the implementation of European directives to increase the use of bioenergy resources in the field of energy production. An analysis was made of the state of the Bulgarian energy sector and the current regulatory framework for stimulating the use of renewable energy, in particular biomass for energy production. Conclusions have been formulated for the necessary measures for the future development of the sector.

Резюме

Днес, повече от всякога, борбата срещу изменението на климата изисква колективни усилия. Решаването на проблемите, произтичащи от бързото изчерпване на ресурсите и променящата се околна среда, изисква Европа да промени радикално подхода си от бързото изчерпване на ресурсите, изменението на климата и променящата се околна среда, изисква Европа да промени радикално подхода си към производството, потреблението, обработката, съхранението, рециклирането и изхвърлянето на биологични ресурси. Насърчаването на биоикономиката като ключова политика на ЕС ще доведе до устойчиво решение на тези проблеми и ще подобри икономическото и екологичното положение в Европа. Едно от направленията, в които биоикономиката трябва да се развива с бързи темпове, е енергетиката. Използването на потенциала на биомасата като ресурс за развитие на биоенергетиката ще има положително въздействие върху въглеродните емисии и климата като цяло. Европейският съюз провежда последователна политика в областта на възобновяемите енергийни източници и по-специално на биомасата, като стимулира международния диалог за намаляване на натиска върху околната среда, изменението на климата и намаляване на въздействието на човешката дейност върху околната среда. Законодателството на ЕС за насърчаване на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) претърпя значително развитие през последните години, като през миналата година беше постигнато споразумение за 32% дял на възобновяемата енергия в общия енергиен микс на ниво Европейски съюз до 2030 г. Целта на настоящия доклад е да се анализират потенциалните възможности за прилагане на европейските директиви за увеличаване на използването на биоенергийни ресурси в областта на производството на енергия. Направен е анализ на състоянието на българския енергиен сектор и на действащата нормативна уредба за стимулиране използването на възобновяеми

енергийни източници, в частност биомаса за производство на енергия. Формулирани са изводи за необходимите мерки за бъдещото развитие на сектора.

Zaimova, Darina, George Zheliazkov, and Veneta Gajdardzhieva. "COOPERATIVE BUSINESS IN BULGARIA." УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА ЗАЕТИТЕ В АГРАРНИЯ СЕКТОР.....: 85. http://oldweb.ltu.bg/jmsd/files/volumes/msd_41.pdf#page=85, Управление и устойчиво развитие, 4, Г. 15, Vol. 41, ISSN: 1311- 4506, с. 81-85

Резюме

Кооперативната форма като начин на осъществяване на стопанска дейност провокира противоречиви и често пъти крайни мнения. За много малка част от изследователите в областта, кооперативите представляват обособен тип институционално споразумение, което съществува в рамките на икономическата система редом с останалите организации. Крайна позиция е дори възприемането на кооперативите като преходни организации, за които се очаква, че ще изчезнат в резултат на динамичната пазарна конкуренция. Тази рестриктивна интерпретация, наложена с времето в част от държавите от бившия социалистически блок, намали интереса на действащи политици и учени към областта на кооперативите, тяхното развитие и потенциален принос за икономиката и социалния статус в обществото.

Мутафов, Емил, Дарина Заимова. "Моделни и подходи за оценка на биоикономическото развитие." - <https://www.cceeol.com/search/chapter-detail?id=1046971>, сборник доклади от научно-практическа конференция с международно участие „Иновативно развитие на аграрния бизнес и селските райони“, УНСС, к-ра „Икономика на природните ресурси“, Издателски комплекс – УНСС, ISBN 978-619-232-477-3, стр.210-217

Abstract

Modeling and different approaches for assessment can significantly contribute to the bioeconomy development. For modeling implementation, bioeconomy relies on various subsidiary concepts, such as those on the functional economy and extended producer responsibility, as well as on Life Cycle Assessment (LCA) and Life Cycle Cost (LCI) methods. The main goal of this article is to review the existing approaches and their possibilities to contribute to the bioeconomic analysis.

Резюме

Моделирането и различните подходи за оценка могат да допринесат значително за развитието на биоикономиката. За прилагането на моделирането биоикономиката разчита на различни спомагателни концепции, като например тези за функционалната икономика

и разширената отговорност на производителя, както и на методите за Life Cycle Assessment (LCA) и Life Cycle Cost (LCI). Основната цел на тази статия е да направи преглед на съществуващите подходи и възможностите им да допринесат за биоикономическия анализ.

Doitchinova, J., D. Zaimova (2013) “The third sector importance: General perspectives and analysis for Bulgaria”, CIRIEC WP13/01, ISSN: 2070-8289

Abstract

This paper is purposeful towards assessing the significance, state and development of the third sector in Bulgaria. Its first part deals with the theoretical background and specific characteristics of the sector that distinguish and define it as a successful way whereby social problems are addressed and appropriate solutions are proposed. Economic crisis in Bulgaria and its social impact are traced in the second part of the paper, while in the third part is focused on how the third sector organizations in Bulgaria contribute to overcoming crucial societal problems emerging in the recent years. Cooperative development and its importance are presented as traditional and effective strategy when dealing with the abovementioned social instability. Drawing on the information and the analysis provided, conclusions and recommendations are prepared in the last part; as well as possible directions in terms of expanding its role for the social economy will be proposed. The set of data sources that are employed includes statistical and other reported data for the NGOs and systemized analysis and results regarding their development in Bulgaria.

Резюме

Настоящата статия е насочена към оценка на значението, състоянието и развитието на третия сектор в България. Първата му част е посветена на теоретичните основи и специфичните характеристики на сектора, които го отличават и определят като успешен начин, чрез който се разглеждат социални проблеми и се предлагат подходящи решения. Икономическата криза в България и нейното социално въздействие са проследени във втората част на статията, а в третата част е поставен акцент върху това как организациите от третия сектор в България допринасят за преодоляването на ключови обществени проблеми, възникнали през последните години. Развитието на кооперирането и неговото значение са представени като традиционна и ефективна стратегия при справянето с гореспоменатата социална нестабилност. Въз основа на предоставената информация и анализ в последната част са изготвени изводи и препоръки; както и ще бъдат предложени възможни насоки по отношение на разширяване на ролята му за социалната икономика. Наборът от източници на данни, които са използвани, включва статистически и други

отчетни данни за НПО, както и систематизирани анализи и резултати по отношение на тяхното развитие в България.

Стоянов, К., Заимова, Д., & Желязков, Г. ЕКО-ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО В ПЕРСПЕКТИВАТА НА НОВАТА ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА. <https://www.cceol.com/search/book-detail?id=1045330>, сборник доклади от научно-практическа конференция с международно участие „Иновативно развитие на агрария бизнес и селските райони“, УНСС, к-ра „Икономика на природните ресурси“, Издателски комплекс – УНСС, ISBN 978-619-232-477-3, стр.175-184

Abstract

Following the initial postponement, another reform of the CAP is expected to enter into force early 2023. Along with the new priorities that are including achieving of the objectives of the European Green Deal, the ecology and agriculture will be of key importance for entrepreneurs. Based on the current state of the entrepreneurship in Bulgaria, the report will examine some important aspects in the conditions of the CAP and the future challenges faced by farmers.

Резюме

След първоначалното отлагане се очаква поредната реформа на ОСП да влезе в сила в началото на 2023 г. Наред с новите приоритети, които включват постигането на целите на Европейския зелен курс, екологията и селското стопанство ще бъдат от ключово значение за предприемачите. Въз основа на текущото състояние на предприемачеството в България в доклада ще бъдат разгледани някои важни аспекти в условията на ОСП и бъдещите предизвикателства пред земеделските производители.

Zheliakov, G., and D. Zaimova. "Organic farming in Bulgaria: some recent evidence and contribution." In International Scientific Meeting. Sustainable Agriculture and Rural Development in Terms of the Republic of Serbia. Strategic Goals Realization within the Danube Region, Preservation of Rural Values. Thematic Proceedings, December 6-8, 2012 Tara, Serbia, pp. 276-292. Institute of Agricultural Economics, 2013.

Abstract

The vision recently promoted by the concept of sustainable economics has spurred some intensive debates and prominent research in various fields of social and economic life. It has become increasingly apparent that issues related to the growing world population and the increased demand for a quality food supply; sustain considerable challenges for policymakers and public authorities, research community and society. This problem is two-fold since it calls for a renewed attention both towards practices of sustainable agriculture and enhancement of a

knowledgebased economy. The present paper aims to shed light on organic farming in Bulgaria, following the recent tendencies in the legal framework and production conditions. Given its ability to effectively combine economic, social and ecological goals, organic production needs to be clearly recognized in terms of scope, performance and contribution to the sustainable consumption model.

Резюме

Визията, която напоследък се популяризира чрез концепцията за устойчива икономика, предизвиква интензивни дебати и значими изследвания в различни области на социалния и икономическия живот. Става все по-очевидно, че въпросите, свързани с нарастващото население на света и повишеното търсене на качествени хранителни доставки, представляват значителни предизвикателства за политиците и публичните власти, научната общност и обществото. Този проблем е двояк, тъй като изисква ново внимание както към практиките на устойчивото земеделие, така и към укрепването на икономиката, основана на знанието. Целта на настоящата статия е да хвърли светлина върху биологичното земеделие в България, следвайки последните тенденции в правната рамка и условията на производство. Като се има предвид способността му ефективно да съчетава икономически, социални и екологични цели, биологичното производство трябва да бъде ясно разпознато по отношение на обхвата, ефективността и приноса му към модела на устойчиво потребление.

Abimuldina S.T., Zhussupbayeva D.A., Ibrayeva A.T., Alimova A.I., Zaimova D., Shankin A.A. Create a new type of meat pate for preschool and school-age children. The Journal of Almaty Technological University. 2020 (3): 39-44. (In Russ.) <https://doi.org/10.48184/2304-568X-2020-3-39-44>

Анотация

Статията е посветена на изследването на продуктите с добавяне на месо, които имат функционални свойства за деца на предучилищна и училищна възраст. Проведени са изследвания с оглед на съвместимостта на състава на продуктите за създаване на качествена месна продукция. Разработена е технологията за производство, създадена е рецептурата за продукция, определени са микробиологичните показатели, качествените показатели, проведена е производствената апробация. Разработените паштети са обогатени с натурален биологичен коректор (НБК) от отечественото производство, НБК обогатява техните микронутриенти, необходими за насочено действие: паштет, обогатен с калций с добавяне на месо от птица. Съгласно микробиологичните изследвания в консервите «Паштет от месо от птица» количеството на мезофилни аеробни и факультативно-

анаэробных (КМАФАнМ) не превышает доверительного интервала, составляет $6,6 \times 10^2$ КОЕ/г.

Резюме

Статията е посветена на изследването на продукти с добавка на месо с функционални свойства за деца в предучилищна и училищна възраст. Проведени са изследвания, отчитащи комбинативността на състава на съставките при създаването на качествени месни продукти. Разработена е технология на производство, създадена е рецептура на продуктите, определени са микробиологични показатели, качествени показатели, извършена е апробация на продукцията. Разработените пастети са обогатени с естествен биологичен коректор (НБК) местно производство, НБК ги обогатява с микроелементи, необходими за насоченото им действие: пастет, обогатен с калций с добавка на птиче месо. Според микробиологичните изследвания в консервираната храна "Пастет от птиче месо" броят на мезофилните аеробни и факултативно-анаеробни (СМАФАнМ) не надвишава доверителния интервал, е $6,6 \times 10^2$ CFU/g.

Darina Zaimova, "Institutional incentives and economic aspects of industrial relationships in the Italian agricultural sector", African Journal of Agricultural Marketing ISSN 2375-1061 Vol. 6 (7), pp. 001-015, July, 2018. Available online at, www.internationalscholarsjournals.org © International Scholars Journals

Abstract

Policy interventions and private initiatives undertaken in the Italian agricultural sector have registered varying degrees of impact at the local level, due to the diversity of regional characteristics. The research paper aims to conceptualize the agricultural value-chain model and sheds light on the institutional incentives for product and supply organization in one integrated and interrelated process. The economic efficiency and competitiveness of strategic partnerships in the form of producer organizations, associations and cooperatives will be analysed. The first part of the paper investigates the theoretical and methodological framework for measuring the institutional effects on contract arrangements. The second part is devoted to assessing the structure of the value-chains in the agricultural sector in Italy and to operationalizing the concept of the behavioural model of strategic participants. The third part presents result of research, utilizing the applied econometric approach based on the stochastic frontier production models.

Резюме

Политическите интервенции и частните инициативи, предприети в италианския земеделски сектор, имат различна степен на въздействие на местно равнище поради

разнообразието на регионалните характеристики. Изследователската статия има за цел да концептуализира модела на селскостопанската верига за създаване на стойност и да хвърли светлина върху институционалните стимули за организиране на продуктите и доставките в един интегриран и взаимосвързан процес. Ще бъдат анализирани икономическата ефективност и конкурентоспособността на стратегическите партньорства под формата на организации на производители, асоциации и кооперации. В първата част на статията се изследва теоретичната и методологичната рамка за измерване на институционалните ефекти върху договорните споразумения. Втората част е посветена на оценката на структурата на веригите на стойността в селскостопанския сектор в Италия и на операционализирането на концепцията за поведенчески модел на стратегическите участници. Третата част представя резултата от изследването, като използва приложен иконометричен подход, основан на стохастични модели на гранично производство.

Желязков Г., Д. Заимова, „Предприемачество, индустриална политика и клъстери в аграрния сектор“, XIV Научно-практическа конференция „Предпоставки и възможности за индустриален растеж в България“, УНСС, к-ра „Индустриален бизнес, стр.153-163

Резюме

Клъстерите са неотменно асоциирани с по-интензивен ресурсен поток и индустриален просперитет. Основавайки се на това, настоящата разработка изяснява възможните средства и механизми за подкрепа на клъстерните инициативи в аграрния сектор в качеството им на успешен подход за стимулиране на регионалните предимства, равномерно разпределение на стопанската дейност и достъпа до международни пазари.

“Mapping Cooperative Systems and Sustainable Rural Development Initial Results from the EU Project “Cooperative business and innovative rural development: Synergies between commercial and academic partners” (C-BIRD)” © April 2015 ACADEMIC PUBLISHING, Trakia University ISBN 978-954-338-112-8, available at: <http://c-bird.eu/index.php/resources/publications>

Abstract

Cooperative movement worldwide reveals crucial for accumulating sectoral development, economic growth, sustainability and social well-being. Although these opportunities are already widely acknowledged, still there is a significant gap between the expected results and identifying the most appropriate ways whereby institutions, society and economic environment can revive cooperative mindset and collaborative action. The growing motivation to embrace cooperative approach as a powerful expression of the social resistance and as a source of economic

prosperity, has further the necessity to re-consider and re-shape traditional thinking towards collective action.

In order to identify not only the most promising regulatory mechanisms and financial preferences to stimulate cooperative initiatives, but also the possible ways to transform the cooperative sector into a new, dynamic and competitive-based system, the present research will focus on the developmental patterns and specific conditions that operationalize the cooperative concept in Bulgaria, Italy, Spain, Ireland and Serbia – the five countries involved in the “Cooperative Business and Innovative Rural Development: Synergies between Commercial and Academic Partners” – the C-BIRD project.

This theoretical report is about understanding the critical elements of the institutional system, knowledge mechanisms and policy instruments in terms of their specific features, constraints and capabilities. Four inter-linked components will be considered as important part of the process: rural development actors and the relationships emerging at institutional and civil level; cooperative and business environment factors and specific constraints; enabling institutional support (incl. local authorities, community support) and sources for positive change, and finally economic, social environmental trends.

The analysis intends to build a conceptual framework for comprehending and analyzing the cooperative business and its institutional environment specific for each country profile; and to share as well the knowledge about the role of the various actors involved in stimulating and promoting cooperativism.

Резюме

Кооперативното движение в световен мащаб разкрива, че е от решаващо значение за акумулиране на секторното развитие, икономическия растеж, устойчивостта и социалното благосъстояние. Въпреки че тези възможности вече са широко признати, все още съществува значителна разлика между очакваните резултати и определянето на най-подходящите начини, чрез които институциите, обществото и икономическата среда могат да съживят кооперативното мислене и съвместните действия. Нарастващата мотивация за възприемане на кооперативния подход като мощен израз на социалната съпротива и като източник на икономически просперитет допълнително поражда необходимостта от преосмисляне и преоформяне на традиционното мислене по отношение на колективните действия.

С цел да се идентифицират не само най-обещаващите регулаторни механизми и финансови преференции за стимулиране на кооперативните инициативи, но и възможните начини за трансформиране на кооперативния сектор в нова, динамична и конкурентноспособна

система, настоящото изследване ще се съсредоточи върху моделите на развитие и специфичните условия, при които се реализира кооперативната концепция в България, Италия, Испания, Ирландия и Сърбия - петте държави, участващи в проекта "Кооперативен бизнес и иновативно развитие на селските райони: Проектът C-BIRD е посветен на иновативното предприемачество и иновации в България и е включен в проекта C-BIRD.

Целта на този теоретичен доклад е да се разберат критичните елементи на институционалната система, механизмите на знанието и политическите инструменти от гледна точка на техните специфични характеристики, ограничения и възможности. Четири взаимосвързани компонента ще бъдат разгледани като важна част от процеса: участниците в развитието на селските райони и взаимоотношенията, възникващи на институционално и гражданско равнище; факторите на кооперативната и бизнес средата и специфичните ограничения; благоприятната институционална подкрепа (вкл. местните власти, подкрепата на общността) и източниците за положителна промяна, и накрая икономическите, социалните и екологичните тенденции.

Анализът има за цел да изгради концептуална рамка за разбиране и анализ на кооперативния бизнес и неговата институционална среда, специфична за профила на всяка страна, както и да сподели знания за ролята на различните участници в стимулирането и насърчаването на кооперативизма.

"Narratives, Evidence, Case Studies of Existing or Developing Practices for Agri-Entrepreneurship in HE", Academic Publishing - Trakia University, ISBN: 978-954-338-168-5, 2020

Abstract

A certain level of entrepreneurial drive is a key element in the process of fostering rural/ regional economic development, generating capacity building, enhancing social capital, and stimulating proactive thinking. Across Europe, the development of rural areas through entrepreneurship has had a different profile and success rate in relation to the growth of local communities and encouragement of community initiatives.

"Rurality defines a territorially specific entrepreneurial milieu with distinct physical, social and economic characteristics". This conclusion also relates to strategic decisions, interaction with local environments, production practices and social benefits, accumulation and transfer of knowledge, and innovative social, environmental and economic practices. Sustainability of rural development is critically dependent on the presence of viable entrepreneurial activity to carry out economic, social and environmental services and activities in both a relevant and a balanced manner. As such, the required entrepreneurial initiatives should be in alignment "to improve

agricultural production through research, knowledge transfer and promoting cooperation and innovation (including through the European Innovation Partnership on agricultural productivity and sustainability)”.

AgriEco emerges as a trigger for a long-lasting tendency of increased accumulation of academic excellence and teaching capacity that will have resounding implications on regional development, particularly labour markets, agrifood value chain, eco-innovations, etc. In turn, the local ecosystem of AgriEco partners will grow and aggregate innovative teaching/ learning products and services, assisting regional economies to overcome the catching-up effect in terms of convergence to the dynamic and demanding single market of the EU, and become globally competitive and attractive for highly skilled workforce, advanced technology and vast amounts of foreign direct investment.

Резюме

Определено ниво на предприемачески устрем е ключов елемент в процеса на насърчаване на икономическото развитие на селските/регионалните райони, генериране на капацитет, укрепване на социалния капитал и стимулиране на проактивното мислене. В цяла Европа развитието на селските райони чрез предприемачество има различен профил и успеваемост по отношение на растежа на местните общности и насърчаването на общностни инициативи.

"Селските райони определят териториално специфична предприемаческа среда с различни физически, социални и икономически характеристики". Този извод се отнася и до стратегическите решения, взаимодействието с местната среда, производствените практики и социалните ползи, натрупването и трансфера на знания, както и иновативните социални, екологични и икономически практики. Устойчивостта на развитието на селските райони е в критична зависимост от наличието на жизнеспособна предприемаческа дейност, която да извършва икономически, социални и екологични услуги и дейности по подходящ и балансиран начин. По този начин необходимите предприемачески инициативи следва да бъдат в съответствие с "подобряване на селскостопанското производство чрез научни изследвания, трансфер на знания и насърчаване на сътрудничеството и иновациите (включително чрез Европейското партньорство за иновации в областта на селскостопанската производителност и устойчивост)".

AgriEco се очертава като спусък на една дълготрайна тенденция на засилено натрупване на високи академични постижения и преподавателски капацитет, която ще има звучни последици за регионалното развитие, особено за пазарите на труда, веригата за създаване на стойност в областта на селскостопанските храни, екоиновациите и др. На свой ред

местната екосистема от партньори по AgriEco ще се разрасне и ще събере иновативни продукти и услуги за преподаване/обучение, като подпомогне регионалните икономики да преодолеят ефекта на догонване по отношение на сближаването с динамичния и взискателен единен пазар на ЕС и да станат конкурентоспособни и привлекателни в световен мащаб за висококвалифицирана работна ръка, модерни технологии и огромни количества преки чуждестранни инвестиции.

Renewable energy teaching approaches, methods, and techniques, HED-RES-EU METHODOLOGY, Academic Publishing TrU, ISBN: 978-954-338-203-3, 2022

Abstract

The structures, practices, and methodologies of the current educational systems in HED-RES-EU partnering countries are not suitable to support the learning needs of the knowledge society. Only a few courses offered in these programmes encompass renewable energy technologies that go together with the indispensable elements related to renewable energy in terms of finance and environmental law.

A first-hand experience and information on development trends in business and the labour market, competencies and knowledge required, and available education and research programmes is introduced with the present report.

Резюме

Структурите, практиките и методологиите на настоящите образователни системи в страните партньори на HED-RES-EU не са подходящи за подпомагане на нуждите от обучение на обществото на знанието. Само няколко курса, предлагани в тези програми, обхващат технологиите за възобновяема енергия, които вървят заедно със задължителните елементи, свързани с възобновяемата енергия по отношение на финансите и екологичното право.

С настоящия доклад се представя опит от първа ръка и информация за тенденциите в развитието на бизнеса и пазара на труда, необходимите компетенции и знания, както и наличните образователни и изследователски програми.

State of art HED-RES-EU, Academic Publishing TrU, ISBN: 978-954-338-213-2, 2022

Abstract

The main objective of HED-RES-EU: State of the art ISBN 978-954-338-213-2, is to synthesize and analyze the current state and processes of the education system and the level of training in the field of renewable energy, green energy and related sectors. The material includes current trends

in the education system, training models and sharing of good practices, overview of the labour market situation (employment, education and training).

Резюме

Основната цел на HED-RES-EU: State of art ISBN 978-954-338-213-2, е да синтезира и анализира текущото състояние и процеси в образователната система и нивото на подготовка в областта на възобновяемите енергийни източници, зелената енергия и свързаните сектори. Материалът включва текущи тенденции в образователната система, обучителни модели и споделяне на добри практики, обзор на ситуацията на пазара на труда (заетост, образование и обучение).

DIGI-Key Training Needs Analysis, ISBN: 978-954-338-211-8 (pdf), ISBN: 978-954-338-212-5 (CD), 2022

Abstract

Digital literacy means having the skills you need to live, learn, and work in a society where communication and access to information is increasingly through digital technologies like internet platforms, social media, and mobile devices. However, reading and writing are still central to digital literacy. Given the new and ever-changing ways we take information and deliver it to the masses today, digital literacy also encompasses a wider range of skills. Information literacy, shortly, is the ability to feel the need for information, to define that information, to reach that information and to evaluate, organize and use that information. In today's world, there are all kinds of resources and information in the internet environment and it is obligatory to have the skills of knowing the types of sources, evaluating the means of access to information, analyzing the need for information, and reorganizing the information. Being information literate in the digital world forms the basis of the lifelong learning process. The university youth, who lack information literacy and who use the digital world only for chatting, social communication and listening to music, proved once again that they lack digital information literacy with their performances in homework preparation and exams during the pandemic process in 2019-2021. In recent years, it has been observed that students have not been able to Adequately use the digital resources, which universities have subscribed to by spending thousands of euros. In addition, they lack knowledge about the possibility of free access to information, programs and resources known to be accurate. The pandemic process experienced all over the world has once again demonstrated the importance of digital literacy in order to be successful in higher education as well. These project objectives to prepare a course curriculum to implement in all faculties and departments for digital information literacy courses under the cooperation and the experiences of universities in partner countries. The principal goal is to design an innovative,

guiding and competitive curriculum corresponding to present day digital information literacy and to design an e-learning course for university students. The project targets to provide for partners the knowledge, the experience and the applications of the partners related with digital information literacy and this will contribute to the determination of the frames of the curriculum for university students. In summary, in this project, the key to student success in higher education and post-business life is digital literacy.

Резюме

Цифровата грамотност означава да притежавате уменията, които са ви необходими, за да живеете, учите и работите в общество, в което комуникацията и достъпът до информация все повече се осъществяват чрез цифрови технологии като интернет платформи, социални медии и мобилни устройства. Въпреки това четенето и писането продължават да заемат централно място в цифровата грамотност. Като се имат предвид новите и постоянно променящи се начини, по които днес приемаме информация и я предоставяме на масите, цифровата грамотност обхваща и по-широк кръг от умения. Накратко, информационната грамотност е способността да се усеща нуждата от информация, да се определя тази информация, да се достига до нея и да се оценява, организира и използва тази информация. В днешния свят в интернет средата има всякакви ресурси и информация и е задължително да притежаваме уменията да познаваме видовете източници, да оценяваме начините за достъп до информация, да анализираме нуждата от информация и да я реорганизираме. Информационната грамотност в цифровия свят е в основата на процеса на учене през целия живот. Университетската младеж, на която липсва информационна грамотност и която използва дигиталния свят само за чат, социално общуване и слушане на музика, доказва за пореден път, че не притежава дигитална информационна грамотност с представянето си при подготовката на домашните работи и изпитите по време на пандемичния процес през 2019-2021 г. рез последните години се забелязва, че студентите не могат да използват адекватно цифровите ресурси, за които университетите са се абонирали, като са похарчили хиляди евро. Освен това им липсват знания за възможността за свободен достъп до информация, програми и ресурси, за които се знае, че са точни. Процесът на пандемия, който се наблюдава в целия свят, за пореден път демонстрира значението на цифровата грамотност, за да бъдем успешни и във висшето образование. Целите на този проект са да се подготви учебна програма, която да се приложи във всички факултети и катедри за курсове по дигитална информационна грамотност в рамките на сътрудничеството и опита на университетите в страните партньори. Основната цел е да се разработи иновативна, насочваща и конкурентна учебна програма, съответстваща на съвременната дигитална информационна грамотност, и да се разработи курс за електронно

обучение на студентите от университета. Проектът има за цел да предостави на партньорите знанията, опита и приложенията на партньорите, свързани с цифровата информационна грамотност, и това ще допринесе за определяне на рамките на учебната програма за университетските студенти. В обобщение, в този проект ключът към успеха на студентите във висшето образование и в живота след приключването на бизнеса е цифровата грамотност.

Анализ и профил на състоянието и потенциала за регионална биоикономика, Академично издателство, Тракийски университет, ISBN 978-954-338-164-7, 2020

Резюме

Очаква се, че през следващите 40 години потреблението в световен план на материали като биомаса, изкопаеми горива, метали и минерали ще се удвои, като до 2050 г. количеството на отпадъците, генерирани всяка година, ще се увеличи със 70 %. Тъй като половината от цялото количество на емисиите на парникови газове и над 90 % от загубата на биологично разнообразие и недостига на вода се дължат на добива и преработката на ресурси, Европейският зелен пакт стартира съгласувана стратегия за неутрална по отношение на климата конкурентоспособна икономика с ефективно използване на ресурсите. Предизвикателствата, свързани с продоволствена сигурност, опазването на биологичното разнообразие, климатичните промени и необходимостта от адаптиране към тях, съхранението на местните хранителни системи и силната зависимост между селските и градските райони създават нови възможности пред науката и необходимост от иновации. Подобни възможности се съдържат и в принципно новите стратегически решения на ниво институции, в новите форми на взаимодействия с местната среда, новите производствени практики и произтичащите социални ползи, целевите изследвания и трансфера на знания, както социалните, екологичните и икономическите иновации. Биоикономиката предлага възможност да се увеличи потенциала на селскостопанското производство за генериране на добавена стойност и да се стимулира икономическото развитие, като същевременно се гарантират взаимоотношенията по цялата хранителна верига.

Abstract

Global consumption of materials such as biomass, fossil fuels, metals and minerals is expected to double over the next 40 years, with a 70% increase in the amount of waste generated each year by 2050. With half of all greenhouse gas emissions and more than 90% of biodiversity loss and water scarcity attributable to resource extraction and processing, the European Green Pact has launched a coherent strategy for a resource-efficient, climate-neutral, competitive economy. The challenges of food security, biodiversity conservation, climate change and the need to adapt to

it, the preservation of local food systems and the strong dependence between rural and urban areas create new opportunities for science and the need for innovation. Such opportunities are also contained in fundamentally new strategic decisions at the level of institutions, in new forms of interaction with the local environment, new production practices and the resulting social benefits, targeted research and knowledge transfer, as well as social, environmental and economic innovation. The bioeconomy offers an opportunity to increase the potential of agricultural production to generate added value and stimulate economic development, while ensuring relationships along the food chain.

Дойчинова и кол. Устойчиви мултифункционални селски райони: преосмисляне на моделите и системите на земеделието при нараснали изисквания и ограничени ресурси, Издателски комплекс. УНСС, София 2022, ISBN 978-619-232-599-2, Заимова, Д. Глава XII „Предпоставки, възможности и сценарии за структурни промени на земеделските стопанства и инфраструктура на мрежова основа“.
<https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/53768456#full>

Резюме

Развитието на селските райони отразява общото преструктуриране на икономиката, което доведе до промени в моделите на взаимодействие между общество и бизнес. Фирмите игнорират модели, основани на икономии от мащаба и вертикална интеграция, и ги заменят с все по-гъвкави модели на организация. Земеделските предприятия следват общите тенденции на преструктуриране. Развитието на селските райони до голяма степен може да се разглежда и като нов модел за напредъка на селскостопанския сектор. До последното десетилетие на миналия век разширяването на мащабите на производство, интензификацията, специализацията и силната тенденция към индустриализация в някои производственовеодоха и до спад в броя на стопанствата, до рязко намаляване на възможностите за заетост и се превърнаха в неизбежния резултат от този модел на трансформация.

Abstract

The development of rural areas reflects the general restructuring of the economy, which has led to changes in patterns of interaction between society and business. Firms are ignoring models based on economies of scale and vertical integration and replacing them with increasingly flexible models of organization. Agricultural enterprises are following general restructuring trends. Rural development can also largely be seen as a new model for the progress of the agricultural sector. Until the last decade of the last century, the expansion of the scale of production, intensification, specialisation and the strong trend towards industrialisation in some industries also led to a

decline in the number of farms, a sharp reduction in employment opportunities and became the inevitable result of this pattern of transformation.

По група показатели „Е“

Заглавие: „Интелектуална собственост“, Дъга +, ISBN 978-619-7251-43-2, 124 стр.

Резюме

Научните и техническите иновации, патентите и индустриите допринасят значително за конкурентоспособността на всяка икономика, както и ефективно подпомагат за поддържането и увеличаването на броя и разнообразието на предлаганите от тях работни места, и създаденото благосъстояние. Иновационният продукт обхваща резултата от осъществената иновационна дейност под формата на нови и значително подобрени процеси, продукти и услуги въз основа на създадено ново и/или адаптирано съществуващо знание и ноу-хау. Той се определя от иновационната активност на предприятията и е най-важният показател за оценка на функционирането на иновационната система. Ключовите характеристики на този измерител, пазарната му ориентация и фактът, че той представлява крайната фаза на иновационния процес, предопределя водещата роля на бизнеса за неговата реализация.